

- Tatsache, dass es von Kaiser Manuel II geprägte Goldmünzen gibt".
- 5 TOMMASO BERTELE, L'iperpero bizantino dal 1261 al 1453, *RIN*, serie quinta, 5/59, 1957, p.78-81; idem, Lineamenti principali della numismatica bizantina, loc.cit., 12/66, 1964, p.61, 93, 115; idem, Moneta veneziana e moneta bizantina (Secoli XII-XV), în: Venezia e il Levante fino al secolo XV, a cura di Agostino Pertusi, I, Storia - Diritto - Economia, parte prima, Florența, Leo S.Olschki edit., 1973, p.25.
 - 6 In acest sens T.GERASIMOV, Les fausses (sic) hyperpères de Jean V et Manuel II Paléologue, în "Byzantinobulgarica", 4, 1973, p.216-220. Împărtășim în totul părerea autorului citat. Dealtfel însuși Bertelè a admis în ultimul său studiu că aceste monede nu au ieșit dintr-o monetărie bizantină, putând reprezenta imitații ale unor perperi ce au existat efectiv; v.de același autor, Moneta veneziana e moneta bizantina..., loc.cit., p.23, nota; cf.idem, Una falsa moneta di Isacco II e Alessio IV (1203-1204), *RESEE*, 7, 1969, p.35-37 (monedă de argint inventată în epoca modernă, după modelul unui gros emis de un doge venețian începând de la Ranieri Zeno, 1253-1268, deci mult mai târziu după domnia celor doi împărați bizantini, al căror nume îl poartă piesa în discuție). Același caracter s-ar putea să-l aibă și perperii cu numele lui Manuel al II-lea Paleologul.
 - 7 TOMMASO BERTELE, L'iperpero bizantino..., loc.cit., p.82; idem, *BZ*, 56, 1963, p.133-134; cf. OCTAVIAN ILIESCU, Le montant du tribut payé par Byzance à l'Empire ottoman en 1379 et 1424, *RESEE*, 9, 1971, p.430 și nota 19.
 - 8 TOMMASO BERTELE, I gioielli della corona bizantina dati in pegno dalla Repubblica Veneta nel sec.XIV e Mastino II della Scala, în Studi in onore di Amintore Fanfani, II, Milano, A. Giuffré edit. 1962, p.89-177 (v.și nota noastră bibliografică relativă la această lucrare în *SCN*, 4, 1968, p.497).

S.BENDALL și P.J.DONALD, The Billon Trachea of Michael VIII Paleologos 1258-1282, A.H.BALDWIN et SONS LTD., Londra, 1974, 44 p. cu fig. în text.

Sînt studiate monedele emise de acest împărat în atelierele de la Magnesia, Tesalonic și mai apoi la Constantinopol. Sînt precizate tipurile și variantele pentru fiecare atelier. Descrierea sobră, dar completă, alături de care se află ilustrat fiecare tip, face ca lucrarea să fie utilă și chiar necesară cercetătorilor din acest domeniu.

BUCUR MITRE

Iulia și nu la cea din Sighișoara.

În privința emisiunilor monetare ale Moldovei - prezentate la p. 204 - se subliniază încercarea lui Despot Vodă de a-și integra moneda sa în circuitul monetar european. Autorii arată că aceste emisiuni moldovenești, deși puține la număr, erau menționate în cărțile de cont germane, dovadă că erau destul de apreciate și utilizate.

Credem că vorbind de evoluția monedei moldovenești trebuiau amintite emisiunile originale, și mai ales falsurile fabricate în vremea lui Dabija Vodă, care au avut repercursiuni și asupra circulației monetare și vieții economice din țările vecine, precum și moneda de bronz - acceaua lui Ioan Vodă - ,prima cu legenda în limba română.

Emisiunilor principatului Transilvaniei li se rezervă un spațiu mai larg. Subliniind contextul istoric în care au fost emise, autorii scot în evidență atât importanța lor economică, cât și valoarea lor artistică.

Lucrarea, deși cuprinde un bogat material documentar, este scrisă într-un stil plăcut și ușor accesibil, constituind un excelent îndreptar în cunoașterea istoriei monetare a epocii în discuție.

Descrierea tipurilor monetare, cu indicarea greutății și a titlului diferitelor monede ce au circulat într-o etapă sau alta, creează cititorului o imagine mai clară asupra dezvoltării monetare a unei țări sau asupra evoluției unui sistem monetar.

CONSTANȚA ȘTIRBU

A.DELMONTE, *Le Benelux d'Argent*, Jacques Schulman N.V., Amsterdam, 1967, 320 p. cu ilustr. în text și 2 h. + 52 pl.; A.DELMONTE, *Supplément au Benelux d'Argent*, Jacques Schulman B.V., Amsterdam, [1975], 60 p. + 3 pl.

"Le Benelux d'Argent" este titlul, plastic și sugestiv totodată, sub care A.Delmonte își propune să prezinte, așa după cum însuși precizează în subtitlul lucrării, "scuzi, jumătăți de scuzi, sferturi de scuzi și monede obsidionale bătute în teritoriile compunând vechile Țări de Jos septentrionale și meridionale".

Lucrarea este concepută ca un catalog științific, constituindu-se într-o trecere în revistă, exhaustivă și sistematică, a monedelor grele de argint bătute în Țările de Jos din deceniul al cincilea al sec. al XVI-lea și pînă spre sfîrșitul sec. al XVIII-lea sau, altfel spus, între ultimii cincisprezece ani ai domniei lui Carol Quintul (1506-1555), pe de o parte, și revoluția franceză (1789) pe de altă parte.

În obiectul "cuvînt înainte", autorul scoate în evidență faptul că apariția și proliferarea monedei grele de argint constituie un capitol distinct și de primă însemnătate în istoria monetară a Europei occidentale. Începutul, în acest sens, a fost marcat în ultima parte a sec. al XV-lea, prin baterea talerului din Tirol, sub domnia arhiducelui Sigismund, exemplu preluat apoi de statele germane și pus în aplicare și în Țările de Jos începînd din deceniul al cincilea al sec. al XVI-lea.